

Predmet C-336/20**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

24. srpnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Ravensburg (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

7. srpnja 2020.

Tužitelj:

QY

Tuženik:

Bank 11 für Privatkunden und Handel GmbH

Predmet glavnog postupka

Ugovor o potrošačkom kreditu – Informacije koje treba uključiti u ugovor – Direktiva 2008/48/EZ – Pravo na povlačenje iz ugovora – Upućivanje na mogućnost izvansudskog rješavanja sporova – Gubitak prava na povlačenje iz ugovora – Međunarodno pravo – Ovlaštenje suca pojedinca za podnošenje zahtjeva

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Pretpostavka zakonitosti u skladu s člankom 247. stavkom 6. podstavkom 2. trećom rečenicom i člankom 247. stavkom 12. podstavkom 1. trećom rečenicom Einführungsgesetzta zum Bürgerlichen Gesetzbuche (Zakon o uvođenju Građanskog zakonika, u daljnjem tekstu: EGBGB)

- (a) Jesu li članak 247. stavak 6. podstavak 2. treća rečenica i članak 247. stavak 12. podstavak 1. treća rečenica EGBGB-a, ako se u njima ugovorne odredbe koje su protivne zahtjevima članka 10. stavka 2. točke (p) Direktive 2008/48/EZ proglašavaju odredbama koje ispunjavaju zahtjeve članka 247. stavka 6. podstavka 2. prve i druge rečenice EGBGB-a te zahtjeve članka 247. stavka 12. podstavka 1. druge rečenice točke (2) podtočke (b) EGBGB-a, protivni članku 10. stavku 2. točki (p) i članku 14. stavku 1. Direktive 2008/48/EZ?

Ako je odgovor potvrđan:

- (b) Proizlazi li iz prava Unije, osobito iz članka 10. stavka 2. točke (p) i članka 14. stavka 1. Direktive 2008/48/EZ da članak 247. stavak 6. podstavak 2. treća rečenica i članak 247. stavak 12. podstavak 1. treća rečenica EGBGB-a nisu primjenjivi ako se u njima ugovorne odredbe koje su protivne zahtjevima članka 10. stavka 2. točke (p) Direktive 2008/48/EZ proglašavaju odredbama koje ispunjavaju zahtjeve članka 247. stavka 6. podstavka 2. prve i druge rečenice EGBGB-a te zahtjeve članka 247. stavka 12. podstavka 1. druge rečenice točke (2) podtočke (b) EGBGB-a?

Ako je odgovor na pitanje 1.(b) niječan:

2. Obvezne informacije u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive 2008/48/EZ

- (a) Treba li članak 10. stavak 2. točku (a) Direktive 2008/48/EZ tumačiti na način da uz vrstu kredita po potrebi treba navesti je li riječ o povezanom ugovoru o kreditu?

Ako je odgovor niječan:

- (b) Treba li članak 10. stavak 2. točku (l) Direktive 2008/48/EZ tumačiti na način da se prilikom sklapanja ugovora o kreditu važeća kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju zakašnjelih uplata mora priopćiti kao apsolutna vrijednost, a barem se kao apsolutna vrijednost mora navesti važeća referentna kamatna stopa (u ovom slučaju osnovna kamatna stopa u skladu s člankom 247. Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BGB)) na temelju koje se važeća kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju zakašnjelih uplata izvodi primjenom dodatka na osnovnu kamatu (u ovom slučaju od pet postotnih bodova u skladu s člankom 288. stavkom 1. drugom rečenicom BGB-a)?

Ako je odgovor niječan:

- (c) Treba li članak 10. stavak 2. točku (t) Direktive 2008/48/EZ tumačiti na način da u tekstu ugovora o kreditu treba navesti bitne formalne uvjete za pristup izvansudskoj pritužbi i mehanizmu obeštećenja?

Ako je odgovor na neko od navedenih pitanja 2. (a) do (c) potvrđan:

- (d) Treba li članak 14. stavak 1. drugu rečenicu točku (b) Direktive 2008/48/EZ tumačiti na način da rok za povlačenje iz ugovora počinje teći tek kada se informacije u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive 2008/48/EZ navedu potpuno i sadržajno točno, a da pritom nije relevantno može li nedostatak ili netočnost neke informacije utjecati na potrošačevu mogućnost da odredi opseg svoje obveze?

Ako je odgovor na navedena pitanja 1. (a) i/ili na neko od pitanja 2. (a) do (c) potvrđan:

3. Gubitak prava na povlačenje iz ugovora u skladu s člankom 14. stavkom 1. prvom rečenicom Direktive 2008/48/EZ:

- (a) Može li se izgubiti pravo na povlačenje iz ugovora koje proizlazi iz članka 14. stavka 1. prve rečenice Direktive 2008/48/EZ?

Ako je odgovor potvrđan:

- (b) Je li u pogledu gubitka prava riječ o vremenskom ograničenju prava na povlačenje iz ugovora, koje treba biti uređeno parlamentarnim zakonom?

Ako je odgovor niječan:

- (c) Znači li prigovor gubitka prava u subjektivnom pogledu da je potrošač znao da njegovo pravo na povlačenje iz ugovora i dalje postoji ili mu se to neznanje barem može pripisati kao teška nepažnja?

Ako je odgovor niječan:

- (d) Protivi li se poštenoj primjeni pravila koja se odnose na gubitak prava mogućnost da vjerovnik dužniku naknadno pruži informacije u skladu s člankom 14. stavkom 1. drugom rečenicom točkom (b) Direktive 2008/48/EZ i time pokrene rok za povlačenje iz ugovora?

Ako je odgovor niječan:

- (e) Je li to u skladu s utvrđenim načelima koja na temelju Grundgesetzes (Temeljni zakon, u daljnjem tekstu: GG) obvezuju njemački sud i, u slučaju potvrdnog odgovora, kako njemački subjekt koji primjenjuje pravo treba riješiti sukob između obvezujućih zahtjeva međunarodnog prava i zahtjeva Suda?

Neovisno o odgovoru na navedena pitanja 1. do 3.:

4. Ovlaštenje suca pojedinca za podnošenje zahtjeva u skladu s člankom 267. drugim stavkom UFEU-a

Je li članak 348.a stavak 2. točka 1. Zivilprozessordnung (Zakon o građanskom postupku, u daljnjem tekstu: ZPO), u dijelu u kojem se ta odredba odnosi i na donošenje rješenja kojima se upućuje zahtjev za prethodnu odluku u skladu s člankom 267. drugim stavkom UFEU-a, protivan ovlaštenju nacionalnih sudova za podnošenje zahtjeva u skladu s člankom 267. drugim stavkom UFEU-a te ga stoga ne treba primjenjivati na donošenje rješenja kojima se upućuje zahtjev za prethodnu odluku?

Navedene odredbe prava Unije

Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2008/48), osobito članak 10. stavak 2. točke (a), (b), (l), (p) i (t)

Navedene nacionalne odredbe

GG, osobito članak 25.

EGBGB, članak 247. stavci 3., 6., 7. i 12.

BGB, osobito članci 242., 247., 288., 314., 355., 356.b, 357., 357.a, 358., 491.a, 492., 495.

ZPO, osobito članak 348.a stavak 2. točka 1.

Kratki prikaz činjenica i postupka

- 1 Tužitelj je 1. rujna 2016. s tuženikom sklopio ugovor o kreditu na iznos od 21 716,33 eura koji je većim dijelom bio namijenjen kupnji motornog vozila u salonu automobila u privatne svrhe. Tuženik je u pripremu i sklapanje ugovora o kreditu uključio i prodavatelja. Potonji je prodavatelj, među ostalim, djelovao kao tuženikov kreditni posrednik i upotrebljavao je ugovorne obrasce koje mu je tuženik stavio na raspolaganje. U skladu s ugovorom o kreditu, kupovna cijena iznosila je 23 521 eura, a kupovna cijena od 20 521 eura koja je preostala nakon odbitka predujma od 3000 eura i jednokratni iznos od 1195,33 eura na ime osiguranja otplate preostalog duga financirani su kreditom.
- 2 U ugovoru o kreditu dogovorena je otplata kredita do 15. siječnja 2020. u 47 jednakih mjesečnih obroka i jednom zadnjem obroku u iznosu od 12 522,60 eura. Kredit je tužitelju isplaćen u rujnu 2016. Redovito je plaćao ugovorene obroke.

- 3 Što se tiče povlačenje iz ugovora o kreditu, ugovor sadržava sljedeću informaciju: „Dužnik svoju izjavu o pristanku na ugovor može povući u roku od 14 dana bez navođenja bilo kakvog razloga. Rok počinje teći nakon sklapanja ugovora, ali tek nakon što dužnik dobije sve obvezne informacije u skladu s člankom 492. stavkom 2. BGB-a (primjerice podaci o vrsti kredita, podaci o neto iznosu kredita, podaci o trajanju ugovora)”. Porukom elektroničke pošte od 22. kolovoza 2019. tužitelj je povukao svoju izjavu o namjeri sklapanja ugovora o kreditu.
- 4 Tužitelj smatra da je povlačenje iz ugovora valjano jer rok za povlačenje nije počeo teći zbog nejasne obavijesti o pravu na povlačenje i pogrešnih obveznih informacija. Stoga tužitelj od tuženika traži povrat kreditnih obroka koji su dosad plaćeni i predujma isplaćenog prodavatelju, uvećanih za obroke plaćene nakon povlačenja iz ugovora, koji se plaćaju u roku od sedam dana nakon povrata kupljenog vozila.
- 5 Tuženik smatra da je tužba neosnovana jer je tužitelju uredno dostavio i obavijest o pravu na povlačenje i sve obvezne informacije. U pogledu obavijesti o pravu na povlačenje upotrijebio je zakonom predviđeni obrazac. Stoga je ugovorna odredba o povlačenju u skladu s pravnim zahtjevima te je iz tog razloga istekao rok za povlačenje. Osim toga, tuženik podredno smatra da netočne obvezne informacije nisu isto što i informacije koje nedostaju, tako da rok za povlačenje počinje teći i u slučaju netočnih obveznih informacija, ali tuženik u najmanju ruku smatra da pozivanje na činjenicu da su informacije netočne predstavlja zlouporabu prava. Tuženik se također poziva na prigovor gubitka prava jer su do povlačenja prošle gotovo tri godine.

Kratki prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 6 Ishod tužbe ovisi o valjanosti povlačenja iz ugovora o kreditu i o mogućnosti vjerovnika da se, ovisno u slučaju, pozove na prigovor gubitka prava ili prigovor zlouporabe prava na povlačenje iz ugovora.
- 7 Za valjanost tužiteljeve obavijesti o povlačenju iz ugovora zahtijeva se da rok od dva tjedna za povlačenje iz ugovora, predviđen člankom 355. stavkom 2. prvom rečenicom BGB-a, u slučaju obavijesti o povlačenju još nije istekao. U skladu s člankom 356.b stavkom 2. prvom rečenicom BGB-a, rok za povlačenje iz ugovora ne počinje teći ako ugovor o kreditu ne sadržava sve obvezne informacije u skladu s člankom 492. stavkom 2. BGB-a i člankom 247. stavcima 6. do 13. EGBGB-a. U takvom slučaju rok u skladu s člankom 356.b stavkom 2. drugom rečenicom BGB-a počinje teći tek kada se obvezne informacije naknadno upotpune. U predmetnom bi slučaju naročito trebalo smatrati da obvezne informacije nisu potpune ako se obavijest o pravu na povlačenje nije uredno dostavila ili ako ugovor o kreditu sadržava barem jednu nepotpunu ili netočnu zakonom propisanu informaciju.
- 8 Iako je točno da su uzajamne ugovorne obveze uglavnom već bile ispunjene u trenutku povlačenja iz ugovora, povlačenje je u načelu još bilo dopušteno jer se

njemačkim pravom ne predviđa prestanak prava na povlačenje iz ugovora o potrošačkom kreditu.

- 9 Konkretno, sud koji je uputio zahtjev u pogledu prethodnih pitanja navodi sljedeće:
- 10 Pitanja 1.(a) i 1.(b): Sud je u nedavno donesenoj presudi od 26. ožujka 2020., Kreissparkasse Saarlouis (C- 66/19, EU:C:2020:242) presudio da članak 10. stavak 2. točku (p) Direktive 2008/48 treba tumačiti na način da informacije koje treba jasno i sažeto navesti u ugovoru o kreditu, primjenom te odredbe, uključuju načine izračuna roka za povlačenje navedene u članku 14. stavku 1. drugom podstavku te direktive i na način da mu se protivi to da ugovor o kreditu, kada je riječ o informacijama iz članka 10. te direktive, upućuje na odredbu nacionalnog prava, koja pak dalje upućuje na druge odredbe prava predmetne države članice. S obzirom na tu presudu, sud koji je uputio zahtjev smatra da u predmetnom slučaju obavijest o mogućnosti povlačenja koja se nalazi u ugovoru o kreditu sadržava nedopušteno upućivanje u smislu te presude. Stoga se postavlja pitanje treba li zbog te presude obavijest o pravu na povlačenje smatrati nedovoljnom te stoga rok za povlačenje nije počeo teći zbog nedovoljnih informacija. Posljedično, tužiteljevo povlačenje treba smatrati valjanim.
- 11 Članak 247. stavak 6. podstavak 2. treća rečenica EGBGB-a i članak 247. stavak 12. podstavak 1. treća rečenica EGBGB-a, koji se primjenjuje kao dopuna kad je riječ o povezanim ugovorima, propisuju da ugovorna odredba, koja je istaknutog i jasno vidljivog oblika u skladu s obrascem iz Priloga 7. članku 247. stavku 6. podstavku 2. i članku 247. stavku 12. podstavku 1. EGBGB-a, ispunjava zahtjeve iz članka 247. stavka 6. podstavaka 2. prve i druge rečenice te članka 247. stavka 12. podstavka 1. druge rečenice točke 2. podtočke (b) EGBGB (takozvana pretpostavka zakonitosti). U ovom slučaju obavijest o pravu na povlačenje odgovara tom obrascu, tako da tu obavijest o pravu na povlačenje treba smatrati valjanom u odnosu na nacionalno pravo.
- 12 Međutim, postavlja se pitanje protivi li se takvo stajalište prethodno navedenoj presudi Suda. Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) smatrao je da ne može provesti tu sudsku praksu i, posljedično, postupiti u skladu s njom, zato što članak 247. stavak 6. podstavak 2. treću rečenicu EGBGB-a nije mogao tumačiti u skladu s pravom Unije, protivno onomu što izričito nalaže zakonodavac. Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) smatra da se jasan tekst, smisao i svrha pravnog pravila te zakonodavna povijest protive tumačenju koje je u skladu s direktivom.
- 13 Međutim, sud koji je uputio zahtjev sumnja u usklađenost tog stajališta s pravom Unije. Upućuje na to da nacionalni sud, u slučaju kad ne može tumačiti nacionalnu odredbu u skladu s pravom Unije, u određenim slučajevima može biti obvezan nacionalnu odredbu izuzeti iz primjene, s obzirom na to da je pravo Unije u tom pogledu nadređeno. Međutim, sud koji je uputio zahtjev također utvrđuje da sudska praksa Suda ne daje konačno pojašnjenje u pogledu načela relevantnih za

nadređenost, s obzirom na to da Sud dosad nije odgovorio na to pitanje u pogledu Direktive 2008/48 (vidjeti presudu od 21. travnja 2016., Radlinger i Radlingerová, C- 377/14, EU:C:2016:283, t. 76. do 79.).

- 14 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, u prilog nadređenosti Direktive 2008/48 ide činjenica da je cilj Direktive, u skladu s njezinom uvodnom izjavom 6., ukloniti prepreke dobrom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Taj je cilj u primarnom pravu utemeljen člankom 114. UFEU-a. Osim toga, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, cilj Direktive 2008/48 jest osigurati visoku razinu zaštite potrošača (presuda od 11. rujna 2019., Lexitor, C- 383/18, EU:C:2019:702, t. 29.), a u primarnom pravu taj se cilj navodi u članku 12. i članku 169. UFEU-a. Bilo bi protivno tim ciljevima kad bi se u bitnim pitanjima, kao što je obavijest o pravu na povlačenje koja se odnosi na potrošače, moglo odstupiti od standarda predviđenog Direktivom.
- 15 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev smatra da u prilog nadređenosti ide činjenica da u pogledu informacija koje valja pružiti potrošaču prilikom sklapanja ugovora, Direktiva 2008/48 u člancima 10. i 14. sadržava detaljna pravila od kojih države članice ne smiju odstupiti na temelju članka 22. stavka 1. te direktive. Ako je njemački zakonodavac donošenjem članka 247. stavka 6. podstavka 2. treće rečenice i članka 247. stavka 12. podstavka 1. treće rečenice EGBGB-a svjesno namjeravao od toga odstupiti, to znači da se svjesno ne poštuje ključno područje Direktive 2008/48. U slučaju kada nacionalni zakonodavac namjerno zaobilazi neku direktivu, čini se da direktiva, kao i u slučaju povrede općih načela prava Unije, proizvodi izravni učinak na način da nacionalna odredba o odstupanju nije primjenjiva.
- 16 Pitanja 2.(a) do 2.(c): Razmatranja koja je u tom pogledu iznio sud koji je uputio zahtjev u biti odgovaraju razmatranjima o pitanjima 1., 3.(a) i 6. u zahtjevu za prethodnu odluku C-187/20.
- 17 Pitanje 2.(d): Postavlja se pitanje dovodi li svako netočno navođenje informacija, koje treba pružiti na temelju članka 10. Direktive 2008/48, do toga da rok za povlačenje ne počinje teći ili to vrijedi samo za informacije koje u potpunosti nedostaju, ali ne i za netočne informacije.
- 18 Odgovor na to pitanje ovisi o tumačenju članka 14. stavka 1. Direktive 2008/48, u skladu s kojim rok za povlačenje počinje teći tek nakon što se pruže informacije iz članka 10. te direktive. Sud koji je uputio zahtjev zastupa stajalište u skladu s kojim su netočne informacije izjednačene s informacijama koje nedostaju jer potrošač prilikom sklapanja ugovora o kreditu treba dobiti sve potrebne informacije u jasnom i sažetom obliku (uvodna izjava 31. Direktive 2008/48) i jer se Direktivom nastoji postići visoka razina zaštite potrošača (presuda od 11. rujna 2019., Lexitor, C- 383/18, EU:C:2019:702, t. 29.).
- 19 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, nije točna pretpostavka da netočnost informacije treba biti dovoljna da odvratiti potrošača od ostvarivanja prava na

povlačenje jer Direktiva 2008/48 u svojem tekstu ne sadržava takvo ograničenje. Cilj Direktive, u skladu s kojim potrošač prilikom sklapanja ugovora treba dobiti sve potrebne informacije u jasnom i sažetom obliku, nedvojbeno upućuje na to da pravo na povlačenje iz ugovora predviđeno člankom 14. stavkom 1. te direktive postoji sve dok se naknadno ne pruže informacije u skladu s člankom 14. stavkom 1. drugom rečenicom točkom (b) i člankom 10. Direktive 2008/48. Samo se na temelju tog strogog tumačenja može djelotvorno osigurati da će potrošač zaista biti obaviješten u propisanom obliku.

- 20 Pitanja 3.(a) do 3.(e) koja se odnose na gubitak prava. Sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da se u njemačkom pravu s gubitkom prava postupa kao sa slučajem nedopuštenog ostvarivanja prava zbog proturječnog postupanja, pri čemu povredu čini nelojalno kašnjenje u ostvarivanju prava. Gubitak prava uvjetovan je time da ugovaratelj ima pravo na koje se ne poziva tijekom duljeg razdoblja, iako je to u biti mogao učiniti, i da se dužnik na to mogao pripremiti te je i pridonio tomu da ugovaratelj ne iskoristi svoje pravo. Ako se ugovaratelj sada ipak pozove na svoje pravo, to je pozivanje protivno članku 242. BGB-a (dobra vjera) zbog proturječnosti ugovarateljeva trenutalnog postupanja u odnosu na prošlo postupanje.
- 21 Međutim, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, postavlja se pitanje mogu li se ta pravila koja se odnose na gubitak prava primijeniti na potrošačevo pravo na povlačenje iz ugovora o potrošačkom kreditu (pitanje 3.(a)). Na temelju članka 14. stavka 1. druge rečenice točaka (a) i (b) Direktive 2008/48, rok za povlačenje u trajanju od 14 dana počinje ili od sklapanja ugovora ili od dana na koji potrošač primi informacije u skladu s člankom 10. te direktive ako je taj dan kasniji od dana sklapanja ugovora. Iz toga valja zaključiti da povlačenje nije vremenski ograničeno ako potrošač ne primi informacije predviđene člankom 10. Direktive 2008/48. Osim toga, iz članka 14. stavka 1. druge rečenice točke (b) te direktive proizlazi da vjerovnik u svakom trenutku može pokrenuti rok za povlačenje dostavljanjem informacija predviđenih člankom 10. Direktive. Stoga je očito da je to pravilo o razdoblju u kojem se može ostvariti pravo na povlačenje konačno i da ono ne ostavlja mjesta za vremensko ograničenje prava na povlačenje pozivanjem na prigovor gubitka prava.
- 22 U slučaju da se gubitak prava na povlačenje dopušta pravom Unije, postavlja se pitanje (3.(b)) je li gubitak prava, kao vremensko ograničenje prava na povlačenje, potrebno zakonski urediti. Sud koji je uputio zahtjev smatra da je nedopušteno da nacionalni sud pozivanjem na dobru vjeru zanemari jasan nalog iz konkretnog akta sekundarnog prava i njegovu provedbu. Naime, u njemačkom se pravu gubitak prava temelji na općoj zakonskoj odredbi članka 242. BGB-a koja, međutim, ne sadržava nikakav konkretni kriterij za gubitak prava. Naprotiv, detalji koji se odnose na primjenu te odredbe određuju se kroz sudsku praksu. Ta pravna osnova nije transparentna jer nisu utvrđeni glavni uvjeti gubitka prava i usto ih se u sudskoj praksi ne ocjenjuje na jedinstven način. Stoga postoji opasnost da zbog široke primjene članka 242. BGB-a, mogućnost ostvarivanja prava na povlačenje bez vremenskog ograničenja, koju je njemački zakonodavac svjesno

pružio, postane neučinkovita. Sud koji je uputio zahtjev stoga smatra da se potrošačev gubitak prava na povlačenje u području primjene Direktive 2008/48 ne može temeljiti na sudskoj praksi, nego samo na parlamentarnom zakonu kojim se uređuju glavni uvjeti gubitka prava.

- 23 Nadalje valja pojasniti koji su uvjeti prava Unije koji se odnose na prigovor gubitka prava u subjektivnom pogledu (3.(c)). Razmatranja suda koji je uputio zahtjev o tom pitanju u biti se preklapaju s razmatranjima o sedmom pitanju iz zahtjeva za prethodnu odluku C-187/20 i o četvrtom pitanju iz zahtjeva za prethodnu odluku C-155/20.
- 24 U slučaju niječnog odgovora na prethodno pitanje 3.(c), sud koji je uputio zahtjev pita protivi li se poštenoj primjeni pravila koja se odnose na gubitak prava mogućnost da vjerovnik dužniku naknadno pruži informacije predviđene člankom 14. stavkom 1. drugom rečenicom točkom (b) Direktive 2008/48 i time pokrene rok za povlačenje. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, u slučaju nepravilnog pružanja informacija na temelju članka 10. stavka 2. te direktive unaprijed je isključeno pozivanje na prigovor gubitka prava, s obzirom na to da se prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda dužnik ne može valjano pozivati na razloge pravne sigurnosti kako bi popravio položaj koji je sam prouzročio propustom da ispuni zahtjeve koji proizlaze iz prava Unije o priopćavanju informacija o pravu ugovaratelja da otkaže ugovor (presude od 19. prosinca 2013., Endress, C- 209/12, EU:C:2013:864, t. 30., i od 13. prosinca 2001., Heininger, C- 481/99, EU:C:2001:684, t. 47.).
- 25 U slučaju niječnog odgovora na prethodno pitanje 3.(d), valja ispitati je li taj odgovor u skladu s načelima koja na temelju GG-a obvezuju njemački sud i kako njemački subjekt koji primjenjuje pravo treba riješiti sukob između obvezujućih zahtjeva međunarodnog prava i zahtjeva prava Unije (pitanje 3.(e)).
- 26 Načelo gubitka prava jedno je od općih načela međunarodnog prava. Ta opća načela dio su njemačkog saveznog prava i, u skladu s člankom 25. stavkom 2. GG-a, ona su nadređena zakonima. Stoga su ta načela obvezujuća za njemački sud.
- 27 Mogućnost gubitka prava priznaje se u međunarodnom pravu. Međutim, u pravnoj teoriji koja se odnosi na međunarodno pravo nesporno je da nositelj prava treba biti upoznat sa svojim pravom. Pravo se ne može izgubiti u slučaju da se samo propusti djelovati. Slijedom toga, njemački sud može utvrditi da je potrošač izgubio pravo na povlačenje samo ako je ugovaratelj znao da uopće ima pravo na povlačenje ili iz teške nepažnje nije znao za to.
- 28 Stoga, u slučaju da načela koja se u pravu Unije primjenjuju na ostvarivanje potrošačeva prava na povlačenje iz ugovora o potrošačkim kreditima odstupaju od obvezujućih zahtjeva međunarodnog prava, Sud u području primjene Direktive 2008/48 treba pojasniti koje pravne zahtjeve nacionalni sud treba poštovati u takvom sukobu pravnih pravila.

29 Relevantnost pitanja 3.(a) do 3.(e) za donošenje odluke u sporu koji se pred njim vodi sud koji je uputio zahtjev sažeo je na sljedeći način: ako je gubitak prava na povlačenje predviđenog člankom 14. stavkom 1. prvom rečenicom Direktive 2008/48

- unaprijed isključen,
- ili se, u svakom slučaju, treba temeljiti na parlamentarnom zakonu,
- ili je, u svakom slučaju, barem posljedica neznanja koje proizlazi iz teške nepažnje,
- ili se, u svakom slučaju, ne uzima u obzir zbog toga što naknadno nisu pružene informacije,
- ili, u svakom slučaju, nije u skladu s obvezujućim zahtjevima međunarodnog prava ako nije riječ barem o neznanju koje proizlazi iz ugovarateljeve teške nepažnje,

tuženik se u ovom slučaju ne može pozvati na prigovor gubitka prava.

30 Četvrto pitanje: To se pitanje odnosi na ovlaštenje suca pojedinca, kojemu je vijeće povjerilo donošenje odluke o sporu, da Sudu uputi zahtjev za prethodnu odluku. To se ovlaštenje osporava u nacionalnom pravu.

31 Sud koji je uputio zahtjev upućuje na dva rješenja koja je donio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) i u kojima je potonji sud sucu pojedincu prigovorio zato što prije pokretanja postupka pred Sudom nije podnio predmet vijeću kako bi ono donijelo odluku o preuzimanju. Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) tu je situaciju ocijenio kao postupovnu pogrešku suca pojedinca te je smatrao da ona predstavlja povredu načela zakonom ustanovljenog suda iz članka 101. stavka 1. druge rečenice GG-a.

32 Međutim, u presudi od 13. prosinca 2018., Rittinger i dr., C- 492/17, EU:C:2018:1019, t. 30. i sljedeće, Sud je naglasio da je, u skladu s pravom Unije, sucu pojedincu dopušteno da uputi zahtjev, neovisno o poštovanju nacionalnih postupovnih pravila. Sud je doduše ostavio otvoreno pitanje je li nacionalna odredba kojom se ograničava ovlaštenje za podnošenje zahtjeva neprimjenjiva.

33 S obzirom na obvezujuću odredbu članka 267. drugog stavka UFEU-a, sud koji je uputio zahtjev smatra da u situaciji kada namjerava odlučiti o zahtjevu za prethodnu odluku sudac pojedinac ne može biti obvezan predati postupak vijeću radi donošenja odluke o preuzimanju u skladu s člankom 348.a stavkom 2. točkom 1. ZPO-a te zbog toga traži pojašnjenje Suda.

34 Neovisno o ovom zahtjevu za prethodnu odluku, sud koji je uputio zahtjev također zadržava mogućnost da Bundesverfassungsgerichtu (Savezni ustavni sud, Njemačka) eventualno uputi pitanja koja proizlaze iz spora koji se pred njim vodi.

Naime, taj sud osobito ima dvojbe u pogledu ustavnosti članka 247. stavka 6. podstavka 2. treće rečenice i članka 247. stavka 12. podstavka 1. treće rečenice EGBGB-a kao i u pogledu ustavnosti pravila o gubitku prava na povlačenje te njihove usklađenosti s međunarodnim pravom, prije svega što se tiče tumačenja koje proizlazi iz sudske prakse vrhovnih sudova u području prava o potrošačkim kreditima.

- 35 Naposljetku, sud koji je uputio zahtjev upućuje na činjenicu da se pitanja koja je postavio rješenjima od 7. siječnja 2020., 5. ožujka 2020. i 31. ožujka 2020. i na koja se odnose predmeti C-33/20, C-155/20 i C-187/20 koji su već u tijeku pred Sudom, djelomično preklapaju s prethodnim pitanjima 2.(a) do 2.(c) te 3.(c) i 3.(d) ovog zahtjeva za prethodnu odluku, zbog čega se predlaže spajanje predmeta.

RADNI DOKUMENT